

Riscurile comerțului ilegal cu mărfuri contrafăcute pentru întreprinderile mici și mijlocii

REZUMAT

Prezentul raport analizează impactul economic al comerțului ilegal cu mărfuri contrafăcute și al altor tipuri de încălcare a dreptului de proprietate intelectuală asupra întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri). De asemenea, raportul prezintă o analiză mai aprofundată a acestei amenințări în contextul UE.

Comerțul cu mărfuri contrafăcute reprezintă un risc socioeconomic global de lungă durată, care periclitează eficacitatea guvernărilor publice și a activităților comerciale, precum și bunăstarea consumatorilor. Contrafacerea devine totodată o sursă majoră de venituri pentru grupurile infracționale organizate. Are un impact negativ și asupra creșterii economice, afectând veniturile întreprinderilor și subminându-le stimulentele pentru inovare.

Mărfuri contrafăcute și piratate pot fi găsite în toate industriile și în toate categoriile de produse. În consecință, toate întreprinderile – inclusiv IMM-uri – care utilizează în modelele lor de afaceri proprietatea intelectuală, și anume mărci, brevete sau desene sau modele, sunt expuse riscului de încălcare a dreptului de proprietate intelectuală.

IMM-urile joacă un rol important în majoritatea economiilor. În țările OCDE, ele reprezintă majoritatea întreprinderilor și circa două treimi din totalul locurilor de muncă. Deși în rândul IMM-urilor utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală este la un nivel relativ scăzut, IMM-urile inovatoare raportează rate mai mari ale drepturilor de proprietate intelectuală, ca rezultat al căutării active a unor modalități de a îmbunătăți produsele, serviciile și procesele de afaceri existente.

Unul din cele mai importante motive invocate de IMM-uri pentru înregistrarea drepturilor de proprietate intelectuală este să descurajeze contrafacerile și să împiedice alte întreprinderi să le copieze produsele sau serviciile. În același timp, nu mai puțin de 40 % din IMM-urile din UE nu își monitorizează piețele pentru a descoperi mărfuri contrafăcute și posibile încălcări ale drepturilor lor de proprietate intelectuală.

Datele referitoare la aplicarea legii scot în evidență faptul că IMM-urile sunt afectate de contrafacere. Falsificatorii vizează toate tipurile de produse inovatoare produse de IMM-uri, printre cele mai des vizate fiind aparatele electrice și electronice, îmbrăcămintea și articolele de modă, parfumurile și produsele cosmetice, precum și jucăriile și jocurile. În plus, multe dintre aceste mărfuri false au o calitate sub nivelul standard, fiind o amenințare pentru securitatea și sănătatea consumatorilor.

Cea mai mare parte a mărfurilor contrafăcute care încalcă drepturile de proprietate intelectuală ale IMM-urilor vin din China și Hong Kong (China), prin poștă. Infractorii folosesc abuziv mai puține centre de tranzit pentru a face contrabandă cu falsuri care încalcă proprietatea intelectuală a IMM-urilor, decât pentru a face contrabandă cu mărfuri care încalcă proprietatea intelectuală a marilor companii.

În plus, aproximativ jumătate din produsele contrafăcute sechestrate care încalcă drepturile de proprietate intelectuală ale IMM-urilor, având ca destinație UE, au fost cumpărate online.

Imaginea care se conturează din datele privind sechestrul la vamă este completată de datele dintr-o anchetă bazată pe tabela de scor a EUIPO privind IMM-urile, desfășurată în IMM-uri din întreaga UE. Ancheta arată că, în timp ce 15 % din IMM-urile care dețin drepturi de proprietate intelectuală s-au confruntat cu încălcări ale acestor drepturi, acest procent crește la aproape 20 % în cazul întreprinderilor inovatoare. S-ar putea ca această rată să fie chiar subestimată, având în vedere că 40 % din IMM-uri nu monitorizează piețele pentru a analiza cazurile de contrafacere a produselor lor. Principalul efect al încălcării drepturilor de proprietate intelectuală în cazul IMM-urilor a fost un grad mai mare de conștientizare a necesității de a proteja proprietatea intelectuală. Printre alte aspecte cu impact important legate de mărfurile contrafăcute în cazul IMM-urilor s-au numărat scăderea cifrei de afaceri, prejudicierea reputației și pierderea avantajului competitiv.

În ceea ce privește aplicarea legii referitoare la drepturile de proprietate intelectuală, cea mai populară formă de descurajare a contrafacerii în rândul IMM-urilor este transmiterea notificărilor de retragere către platformele de internet. În același timp, 11 % din întreprinderile mici ale căror drepturi de proprietate intelectuală au fost încălcate nu asigură aplicarea legii pentru drepturile lor. Motivul este că IMM-urile consideră că procedurile de aplicare a legii sunt prea complexe, de durată și costisitoare.

Efectele dăunătoare ale încălcării dreptului de proprietate intelectuală asupra performanței întreprinderilor tind să fie mai periculoase pentru IMM-uri decât pentru întreprinderile mari, care au experiența și capacitatea de a face față riscurilor. În timp ce companiile mari sunt capabile să combată efectele abuzului asupra drepturilor de

proprietate intelectuală, este posibil ca IMM-urile să nu aibă resurse suficiente pentru a compensa daunele economice produse de încălcarea acestora. În plus, adesea IMM-urile nu reușesc să asigure o protecție eficace și să impună aplicarea legii pentru proprietatea lor intelectuală, întrucât zona geografică acoperită de mărci este limitată, iar protecția de multe ori nu este valabilă pe alte piețe (de exemplu China) unde ar putea avea loc încălcarea. În sfârșit, IMM-urile adesea nu dispun de resurse și capacități suficiente pentru a monitoriza acest tip de amenințare sau pentru a pune la punct contramăsuri eficace.

Potrivit analizei econometrice din acest studiu, un IMM ale cărui drepturi de proprietate intelectuală au fost încălcate are cu 34 % mai puține șanse de supraviețuire față de IMM-urile care nu s-au confruntat cu asemenea încălcări. Altfel spus, încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală mărește considerabil riscul ca un IMM să iasă de pe piață, făcând ca operațiunile sale să nu mai fie profitabile.